Gediminas Numgaudis:

„Noriu būti brolis kiekvienam“

Tęsinys. Pradžia Nr. 493

Oksana LAURUTYTĖ
oksana.laurutyte@splius.lt

Brolis Gediminas Numgaudis sako nematantis didelių žmonių tikėjimo prabudimo ženklų ir manantis, kad Bažnyčia dabar išgyvena krizę. Tai ne jo nuomonė - apie tai prieš kelerius metus kalbėjo Europos kardinolai. Jo nuomone, kunigai turi eiti ieškoti žmonių, liudyti Jėzų ir Dievo meilę. Gediminui visada kildavęs maištas išgirdus klausimą, kaip žmones pritraukti prie Bažnyčios. „Prie Dievo reikia žmones pritraukti. Jei jie ateis prie Dievo, ateis vienas prie kito. Tada ir bus Bažnyčia“, - sako jis.

Jolantos KLIETKUTĖS nuotr.

„Jėzau, būk mano draugas, - kartą priklaupęs bažnyčioje paprašė Gediminas. - O Jėzus, matai, išgirdo. Ir tapo draugu.“

„Jėzau, būk mano draugas“

Gediminas Kretingoje bendravo su jėzuitu Antanu Šiškevičiumi. Jėzuitai jį sužavėjo savo drąsa, rezistencine, pogrindine veikla. „Jie buvo mylintys Jėzų, A. Šiškevičiaus asmenybė man imponavo, todėl nusprendžiau tapti jėzuitu. Atlikinėjau dvasines pratybas, mokiausi paklusnumo – visą nedidelę Mikoliškių bažnyčią netoli Kartenos ištapiau paveikslais“, – prisimena jis.

Pašaukimas kunigystei ypač sustiprėjo kariuomenėje. Gediminas buvo labai aktyvus Eucharistijos bičiulių grupės narys. Motoriniu dviračiu aplėkdavo visus narius, kviesdamas į slaptus susirinkimus, turėjo austą trispalvę. Reikėjo veikti taip, kad KGB neužuostų...

„Petras Paulaitis, vienas ryškiausių pasipriešinimo rusams vadų, kankintas gulaguose, grįžęs iš kalėjimo dalyvaudavo mūsų susitikimuose. Lydėdamas pogrindinės organizacijos narius į kariuomenę, jis dažnam sakydavo būti armijoje lyg žvaigždei, šviesti savo morale, dorove, kitiems rodyti pavyzdį. Per mano išleistuves jis ėmė kalbėti keistus dalykus. Pasakė, kad man reikia išsirinkti naują draugą, kuris išgirs ir supras, nes visi prie stalo sėdintys mane išduos. Tas draugas gali būti tik Jėzus“, – pasakoja Gediminas.

Visi prie stalo susižvalgė, o Gediminas, kaip buvo patarta, nuvažiavo pas pažįstamą zakristijoną. Įleistas į bažnyčią, priklaupė prie altoriaus ir pasakė: „Jėzau, būk mano draugas.“ „Nelabai supratau, ką darau, o Jėzus, matai, išgirdo. Ir tapo draugu“, – sako jis.

Gediminui teko tarnauti Baltarusijoje, prie Gomelio, buvusioje raketų bazėje. Greitai buvo suosta, kad jis „draugauja“ su menais, tad vyras perkeltas į štabą dirbti dalininku. „Mano draugai tada nusprendė, kad aš parsidaviau saugumui. Išsipildė pranašystė – jie nuo manęs nusigręžė, neberašė laiškų. Man buvo gerokai liūdna ir skaudu, bet aš turėjau kabinetą ir daug dažų. Turėjau daug laiko ir galėjau melstis. Meldžiausi daugiausia savais žodžiais ir visą laiką jutau Jėzaus artumą ir apsaugą. Kai armijoje buvo smurto bangų, kai smurtaudavo prieš mus, naujokus, bandydami palaužti, buvau tarsi nematomas. Dievo ranka buvo tokia stipri. Kaip bebūtų paradoksalu, armijoje gerai praleidau laiką su Jėzumi“, – šypsosi jis.

Į Gedimino kabinetą su lašiniais ir svogūnais dažnai užsukdavo broliai lietuviai. „Tai arbatą gerdavo, tai ką nors ir šnekėdavo. Mane labai liūdino ir piktino, kad jie gyrėsi, jog paliko merginas su vaikais, o vaikai nežino, kas jų tėvai. Visokias donžuaniškas istorijas pasakodavo, o aš svarsčiau, kaip galima tuo girtis“, – sako jis.

Tokia patirtis dar labiau paskatino kunigystei. Gediminas tarė sau: „Meno šedevro nesukursiu, bet jei bent vieną sielą išgelbėsiu, tai ir bus mano šedevras.“

„Tu bijai gydymo dovanos?“

Grįžusio iš armijos Gedimino į seminariją nepriėmė. „KGB bandė mane užverbuoti, siūlė draugystę ir paslaugas. Atsisakiau, todėl į seminariją įstojau tik iš trečio karto. Per tuos trejus metus mano supratimas apie kunigystę pasikeitė.

Laukdamas palankaus sprendimo, Gediminas porą metų dirbo Radviliškyje zakristijonu. Persikėlė į Telšius ir labai „įdomiai“ su KGB pasikalbėjo. Saugumietis paklausė, ką jis manąs, kodėl nepriimamas į seminariją. Gediminas atsakęs, kad jis dar nepasiruošęs. „Žmonės sako, kad saugumas tavęs nepriima į seminariją“, – provokavo saugumietis. „Sakau, saugumas – įrankis Dievo rankose, kad mane paruoštų seminarijai. Saugumietis supyko. Pasakė, kad virš KGB daugiau nieko nėra. Sakau – virš KGB yra Jėzus ir KGB tik įrankis Jėzaus rankose“, – juokiasi Gedminas.

Saugumietis labai pyko, o Gediminas labai norėjo kovoti už Lietuvos laisvę, partizanai jam buvo idealas. Kartą lipant į traukinį ir atsisveikinant su viena mergina iš Eucharistijos bičiulių, ši paklausė, kodėl jis nori būti kunigu. Išgirdusi, kad dėl noro kovoti už Lietuvos laisvę, mergina pasakė, kad jis nieko apie kunigystę neišmano. „Durys užsidarė ir man taip bufff į galvą... Prasidėjo tada virsmai, mintys ėmė keistis“, – sako jis.

Jaunystėje Gediminas norėjo pradėti apaštalauti gatvėje, eiti per miestus ir gyventi radikalų evangelinį gyvenimą.

Gediminas nusprendė pradėti apaštalauti gatvėje. Eiti per miestus ir gyventi radikalų evangelinį gyvenimą. „Esu penkiolika parų atsėdėjęs už Vasario 16-ąją. Buvome pasirengę tris spalvotas raketas iššauti, bet mus areštavo su trispalve perništu vainiku. Vasarą jau Sąjūdis prasidėjo, bet mes dar suspėjome pasėdėti“, – juokiasi jis.

Gedimino paprašė pavaduoti zakristijoną Telšiuose. Tada remontuojamoje katedroje nutiko siaubingas įvykis. Jis užkliudęs sudaužė stiklinį indą, kuriame buvo ligonių patepimo aliejus...

Vyskupas šventina tą aliejų, kunigai jį išsivežioja po parapijas, niekas prie to aliejaus liestis negali. Kunigas vateles, patepęs ligonius, sudegina, o Gediminas, pliūptelėjus aliejui, su rankšluosčiais puolė valyti, visas permirko...

„Persigandau. Kunigas liepė tuos rankšluosčius pačiam sudeginti, o mane siaubas apėmė, nejau dabar gausiu gydymo dovaną. Jau eiles luošų žmonių matyti pradėjau... Juk esu dar jaunas, dar pagyventi noriu. Maldavau Viešpaties, kad tik nepriliptų man ta gydymo dovana. Tada Viešpats sako: „Tu bijai gydymo dovanos? Užsimanei būti kunigu?“ Už trijų dienų atėjo telegrama, kad mane priėmė į seminariją“, – juokiasi Gedminas.

Pranciškonai yra skirtingi, nes Jėzus išlaisvina

Seminarijoje klierikas ėmė liūdėti – pasitikėjimo tarp klierikų nebuvo, draugystės tarp ordinų taip pat: jėzuitai „varė“ ant pranciškonų, šie „varė“ ant trečių. Gediminas norėjo visiems būti viskuo ir jam ėmė kilti minčių, kad jis nėra akademinis žmogus, nenori būti jėzuitas. Atsisveikino jis su jėzuitais ir nusprendė būti visiems viskuo.

„Jėzus man pasakė norintis, kad būčiau brolis tiems paniekintiems pranciškonams. Iš jų buvo šaipomasi. Panašiai kaip dabar, kad jie yra smaližiai... Koks neturi būti vienuolis, yra pristatomas pranciškono vaizdelis. Išlepęs, kūniškas, drūtas“, – šypteli Gediminas.

Tuo metu pranciškonų vienuoliai buvo ne kunigai, paprasti žmogeliai, senukai, nekuo neimponavo, nebent savo draugiškumu. Ar tai vertybė?

„Viešpats gatvėje, kai aš bandžiau ginčytis su juo, man pasakė norintis, kad aš būčiau brolis. Gyniausi – nenorėjau būti pranciškonu, o jis paklausė, kas aš toks, kad su juo ginčyčiausi. Sutikau. Nuo to laiko bandau būti brolis“, – sako jis.

Gediminas, nuėjęs pas brolį Benediktą, papasakojo, kaip griovė pranciškonų vienuolyną, atkalbinėdamas kitus vaikinus būti pranciškonais. „Klausiu – ar jums tokio reikia? Benediktas pasakė, kad mes esame atžalos tų kaulų, kurie guli Kretingos bažnyčios požemiuose. Ir pakvietė“, – prisimena brolis.

Kas yra pranciškonai, galima išgirsti daug versijų. Kažkada buvo akcentuojamas Šv. Pranciškaus neturtas – tokia siekiamybė, įspūdis, kad visi pranciškonai turi būti vos ne elgetos. „Man atrodo, kad Pranciškus pasirinko neturtą, jį pasidalydamas su kitais, kad būtų brolis. Turtas dažnai mus sukiršina, suskaldo per pavydą, per didžiavimąsi. Man brangiausias Pranciškaus bruožas – brolystės ženklas, brolystės sakramentas. Kaip man sekasi – kitas klausimas. Kai saulė šviečia – lengviau, kai apsiniaukę – sunkiau. Kai sąnarius sukinėja, mažiau kantrybės atsiranda“, – šypteli jis.

Peržiūrėjus istoriją matyti, kad broliai pranciškonai darė daugybę dalykų: pasninkavo, meldėsi, teatrus, muziką, bendruomenes kūrė. „Visi pranciškonai labai originalūs, bet labai skirtingi. Nė vienas į kitą nepanašus, bet jie turi vieną troškimą – nori būti panašūs į Jėzų. Paradoksas – pasaulio žmonės nori būti visi labai originalūs, skirtingi, bet jie susiburia į kultūrines grupes, vienodai rengiasi, kalba. „Jie negali kitaip. Norint būti panašiam į Jėzų, atsiskleidžia kiekvieno originalumas, nes Jėzus suteikia laisvę“, – sako brolis.

Nukelta į 13 p.

Gediminas Numgaudis: „Noriu būti brolis kiekvienam“

Atkelta iš 11 p.

„Tėvai rūgščias uogas valgė, o vaikams dantys atšipo“

Jėzus sakė: „Ką padarėte vienam iš mažiausių brolių – man padarėte. Jei aš pažįstu Tėvą kaip mylintį Dievą, tai aš pažįstu kitą žmogų kaip savo brolį, kaip savo sesę, pašauktą gyventi amžinąjį gyvenimą.“ Šie žodžiai Gediminui labai svarbūs. Jam nebėra svetimų.

Artimiau su Gediminu susipažinę žmonės jį pavadina Pakūtos Dievu. „Baisu. Kaip man dabar atgailauti? Aš dar to negirdėjau. Į ką nors sudėti viltis, reiškia, jį paversti stabu. Mano viltis Viešpatyje ir aš jaučiuosi labai nevertas gyventi tarp tų žmonių, nevertas patirti malonių iš jų. Dėkoju Dievui už Jo ištikimą meilę, kantrybę man, gailestingumą, už Jo draugystę“, – sako jis.

Net ir labai užimtas, Gediminas potraukio menui nepamiršo – fotografuoja, kuria kiną. „Tiek Dievas, tiek velnias, tiek žmogus gali pasireikšti per kūrybą. Ištirkite dvasias, ne kiekviena dvasia tikėkite. Iš kur įkvėpimas ateina, iš kokios dvasios? Iš piktosios ar iš Dievo, iš puikybės ar ištikimybės? Tokį dalyką gali daryti ir iš puikybės, ir iš meilės“, – sako jis.

Net ir labai užimtas, brolis Gediminas potraukio menui nepamiršo - fotografuoja, kuria kiną. „Ir Dievas, ir velnias, ir žmogus gali pasireikšti per kūrybą. Ištirkite dvasias, ne kiekviena dvasia tikėkite“, - sako jis.

Puikybė labai rafinuota, ji gali pasireikšti labai netikėtomis formomis: religine forma, nusižeminimu. „Mane labiausiai liūdina masinė jaunimo debilizacija per alkoholį, kvaišalus, medijas – televiziją, internetą. Tas cinizmas, nepagarba žmogaus orumui, kūnui, ta nebranda. Kokia gali būti branda neblaivioj būsenoj? Kažkoks skurdo įspūdis“, – sako jis.

Gediminas teigia nematantis didelių žmonių tikėjimo prabudimo ženklų ir galvoja, kad Bažnyčiai dabar yra krize. Tai ne jo nuomonė – prieš keleris metus Europos kardinolai apie tai kalbėjo. „Tas pripažinimas padrąsino mane apie tai kalbėti. Bažnyčia ir ganytojai turi persiorientuoti, pervertinti visuomenės pasikeitimą. Mane aplankė mintis, kad dabar susiduriame su sovietmečio ateizacijos vaisiais. Ideologija pretendavo į sovietmečio architektūrą, buvo bandoma pasisavinti vaikus, padaryti juos valstybės nuosavybe, atskiriant nuo tėvų. Buvo skatinama, kad vaikai kuo daugiau laiko praleistų mokykloje, o tėvai, ypač religingi, laikyti atsilikusiais tamsuoliais. Tėvų autoritetas buvo žeminamas per tikėjimo plotmę“, – sako kunigas.

Dabar dejuojama, kad tėvai neturi laiko vaikams, kad vieni kitų nebepažįsta. Kaltė suverčiama technologijoms, bet Gediminui atrodo, kad tai sovietmečio pasekmės. „Tėvai rūgščias uogas valgė, o vaikams dantys atšipo. Juntamas supriešintos kartos palikuonių sindromas. Tėvai buvo atskirti nuo dabartinių tėvų, ir dabar jau be ideologijos pastangų tas traukinys važiuoja“, – sako jis.

Ir tikėjimo sritimi žmonėms nebėra laiko domėtis. Jie savotiškai izoliuoti nuo Bažnyčios, kuri galėtų liudyti evangeliją. „Kunigai nebeateina į namus, nebepamokslauja, kaip buvo kažkada seniai. Jie įprato, kad žmonės bažnyčioje klausosi pamokslo ir visi turi ateiti pas juos. Taip jau nebėra ir reikia atsibusti“, – sako brolis Gediminas.

Jo nuomone, kunigai turi eiti ieškoti žmonių, liudyti Jėzų ir Dievo meilę. Jam visada kildavęs maištas, išgirdus klausimą, kaip žmones pritraukti prie Bažnyčios. „Prie Dievo reikia žmones pritraukti. Jei jie ateis prie Dievo, ateis vienas prie kito. Tada ir bus Bažnyčia“, – sako jis.

SPAUDOS, RADIJO IR TELEVIZIJOS RĖMIMO FONDAS